

## OPISKELIJAOHJAAJIEN KOKEMUKSIA TERVEYSALAN KANSAINVÄLISTEN OPISKELIJOIDEN OHJAUksesta

### TAUSTA

Globalisaation myötä terveysalan koulutus on kansainvälistynyt. Vuosien 2005 - 2014 välisenä aikana Suomessa terveysalaa opiskelevien kansainvälisten opiskelijoiden määrä on kaksiker- taistunut (Opetushallinnon tilastopalvelu 2017) ja korkeakouluissa tarjottavan englanninkieli- sen opetuksen määrä on kasvanut.

Ohjattu harjoittelu on merkittävä osa terveysalalla opiskelevien koulutusta. Sen osuus on Eu- roopan Unionin direktiivin (2013/55/EU) mukaan oltava vähintään puolet hoitotyön koulutuksen kokonaisuudesta. Terveysalan kansainvälisten opiskelijoiden suurimmat haasteet koulutuk- sen aikana ilmenevät ohjatuissa harjoitteluissa, joissa kulttuuriset eroavaisuudet ja kommuni- kointiin liittyvät ongelmat tuottavat monia haasteita (Mikkonen 2017). Opiskelija voi selviytyä näistä haasteista ja ottaa itse vastuuta oppimisestaan silloin, kun häntä ohjaa kannustava ja pätevä ohjaaja. Opiskelijaohjaajilla on merkittävä rooli terveysalan kansainvälisten opiskelijoij- den oppimisen tukemisessa ja positiivisen oppimisympäristön luomisessa. (Mikkonen ym. 2016).

### KYSYMYKSET

Millaisia kokemuksia opiskelijaohjaajilla on terveysalan kansainvälisten opiskelijoiden ohjatun harjoittelun aikana tapahtuvasta oppimisesta?

### AINEISTO JA MENETELMÄT

Näyttövinkki perustuu vuonna 2016 julkaistuun järjestelmälliseen katsaukseen, jonka tarkoi- tuksena oli selvittää terveysalan kansainvälisten opiskelijoiden opiskelijaohjauksen onnistumi- seen tai epäonnistumiseen liittyviä tekijöitä. Aineistohaut tehtiin yhteensä seitsemään tietokan- taan. Katsaukseen hyväksyttiin tutkimusartikkelien menetelmällisen laadun arvioinnin jälkeen viisi (n=5) laadullista tutkimusta, joiden aineisto oli kerätty päiväkirjamerkinnöistä ja asiakir- joista sekä haastatteleamalla opiskelijaohjaajia (n=65). Tutkimukset olivat toteutettu Australi- assa ja Suomessa. Katsauksen menetelmällinen toteutus on kuvattu alkuperäisessä julkai- sussa.

### KATSAUKSEN KESKEISET TULOKSET

Opiskelijaohjaajien kokemukset on jaettu viiteen teemaan:

- 1) Ohjaaja edistää vastavuoroista oppimista ja parantaa opiskelijan oppimiskokemuksia, jos
  - ohjaaja suhtautuu myönteisesti kulttuurien väliseen kohtaamiseen.
  - ohjaaja kokee tärkeäksi reflektoida opiskelijan oppimiskokemuksia ja keskustella kulttuurienvälisistä eroavaisuuksista.
  - ohjaaja ottaa aktiivisen toimijan roolin kulttuurien välillä. Tämä vähentää opiskeli- jan stressitasoa ja edistää opiskelijan positiivisia oppimiskokemuksia.

*Näyttövinkki on hyvälaatuisten järjestelmällisten katsausten ja hoitosuosittelujen tiivistelmä. Sen tarkoituksena on levittää kansalaisille ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille näyttöön pe- rustuvaa tietoa.*

- 2) Ohjaajan tukeminen on tärkeää ohjaustilanteessa, jossa ilmenee ohjaajan tietämättömyyttä, osaamisen tai ajan puutetta.
  - Kansainvälisten opiskelijoiden ohjaukseen liittyvän motivaation ylläpitämiseksi, tulee ohjaajille tarjota riittävästi tukea. Riittämättömän tuen ja tiedon saanti koulutusorganisaation taholta aiheuttaa ohjaajille turhautumista.
  - Ohjaajien tietämättömyyden tai osaamisen puute aiheuttaa haasteita ohjauksessa.
  - Vieraalla kielellä ohjaaminen koetaan uuvuttavana, stressaavana ja haastavana.
- 3) Opiskelijan asenne vaikuttaa hänen oppimiskokemuksiinsa harjoitteluympäristössä
  - Opiskelijat oppivat paremmin silloin, kun he ovat oma-aloitteisia, motivoituneita, itseohjautuvia, vastuullisia, innostuneita, empaattisia ja aktiivisia.
  - Ohjaajat kokevat enemmän haasteita ohjatessaan opiskelijoita, jotka ovat hiljaisia, epävarmoja tai jotka eivät ole motivoituneita. Haasteita ilmenee myös tilanteissa, joissa opiskelijat eivät noudata sovittuja aikatauluja tai rutiineja.
- 4) Opiskelijan kielitaito on tärkeä onnistumisen ja myönteisten kokemusten edistäjänä.
  - Opiskelijan hyvä kielitaito mahdollistaa vuorovaikutuksen potilaan ja henkilöstön välillä ja parantaa ohjaajan ja opiskelijan välistä suhdetta.
  - Kielitaito edesauttaa opiskelijan riittävän hyvän kirjaamistaidon saavuttamista.
  - Puutteellinen kielitaito aiheuttaa opiskelijalle paljon haasteita ja voi johtaa jopa siihen, että harjoittelujakson suorittaminen joudutaan hylkäämään. Kielimuuri aiheuttaa opiskelijan sosiaalista eristäytymistä.
  - Ohjaajat tunnistivat opiskelijoiden nonverbaalisen viestintätaitojen kehittyvän harjoittelujakson aikana.
- 5) Kansainvälisten ja paikallisten opiskelijoiden välinen yhteistyö on tärkeää vastavuoroisen oppimisen edistämiseksi ja syrjinnän vähentämiseksi.
  - Ohjaajat ovat huolissaan kansainvälisten opiskelijoiden sosiaalisesta eristäytymisestä. Paikalliset opiskelijat saattavat syrjiä kansainvälisiä opiskelijoita, mikä ilmenee kiusaamisena, epäkohteliaisuutena tai haluttomuutena tehdä ryhmätöitä kansainvälisten opiskelijoiden kanssa.
  - Ohjaajat kokevat tärkeänä jakaa kokemuksia paikallisten ja kansainvälisten opiskelijoiden välillä. Näin voidaan laajentaa kaikkien osapuolten globaalia näkökantaa ja edesauttaa kansainvälisten opiskelijoiden sosiaalisten verkostojen laajentamista.

## YHTEENVETO

- Kansainvälisiä opiskelijoita ohjaavat terveydenhuollon ammattilaiset tarvitsevat
  - tukea koulutusorganisaatioilta sekä työyhteisöltä etenkin kliinisen harjoittelujakson alussa sekä
  - täydennyskoulutusta kansainvälisten opiskelijoiden ohjauksesta.
- Oppimista tukevan ja edistävän ilmapiirin luominen tukee sekä ohjaajaa että opiskelijaa.
- Kulttuuristen ominaispiirteiden ymmärtäminen ja riittävä kielitaito ovat avainasemassa onnistuneeseen ohjaukseen.
- Ohjaajan roolilla, suhtautumisella ja käyttäytymisellä on suuri merkitys kansainvälisen opiskelijan hyvinvoinnille ja ammatilliselle kasvulle.

## KÄYTTÖKELPOISUUS SUOMESSA

- Järjestelmällisen katsauksen tulokset soveltuvat suomalaiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon kansainvälisten opiskelijoiden ohjaamisen tukemiseen.

**Alkuperäinen julkaisu:**

Mikkonen K, Elo S, Tuomikoski A-M & Kääriäinen M (2016) Mentor experiences of international healthcare students' learning in a clinical environment: A systematic review. *Nurse Education Today*, 40; 87–94, DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.nedt.2016.02.013>

**Muut käytetyt lähdeviitteet:**

- 1) Directive 2013/55/EU of the European Parliament and of the Council. Official Journal of the European Union No L 354/132. Saatavilla: <http://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2013/55/oj>
- 2) Mikkonen K (2017) Clinical learning environment and mentoring of culturally and linguistically diverse nursing students. Väitöskirja. Oulu, Oulun yliopisto.
- 3) Opetushallinnon tilastopalvelu (2017) Kansainvälisyys. Saatavilla: <https://vipunen.fi/fi-fi/amk/Sivut/Kansainv%C3%A4lisyys.aspx>

**TIIVISTELMÄN TEKIJÄ**

Tutkija, Ashlee Oikarainen, TtM, väitöskirjatutkija, Hoitotyön tutkimussäätiö, [ashlee.oikarainen@hotus.fi](mailto:ashlee.oikarainen@hotus.fi)

Suuhygienisti YAMK, Kati Karjalainen, TtM-opiskelija, Oulun yliopisto, [kati.a.karjalainen@student oulu.fi](mailto:kati.a.karjalainen@student oulu.fi)

Bioanalyttikko, Kirsi Krum, TtM-opiskelija, Oulun yliopisto, [kirsi.krum@student oulu.fi](mailto:kirsi.krum@student oulu.fi)

Röntgenhoitaja, Tanja Schroderus-Salo, TtM-opiskelija, Oulun yliopisto, [tanja.schroderus-salo@student oulu.fi](mailto:tanja.schroderus-salo@student oulu.fi)

Professori, Helvi Kyngäs, TtT, Tutkimusyksikön johtaja, Oulun yliopisto, [helvi.kyngas@oulu.fi](mailto:helvi.kyngas@oulu.fi)

Tutkija, Hannele Siltanen, TtM, väitöskirjatutkija, Hoitotyön tutkimussäätiö, [hannele.siltanen@hotus.fi](mailto:hannele.siltanen@hotus.fi)